

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50 od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — >Slovenski Narod< velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNOST
LJUBLJANA, Knafljeva ulica 5.
Telefon st. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODROUZNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. — CELJE, Kocenova ulica 12. — Cel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. st. 26. — JESENICE Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošttem Cekovnem zavodu v Ljubljani st. 10.351.

ZAČASNO PREMIRJE V ŠANGHAJU

**Po posredovanju velesil je prišlo do dogovora o začasnem premirju
Če dogovor odobrita obe vladi se bodo japonske čete umaknile**

Sanghaj, 21. marca. g. Zastopniki kitajskega zunanjega ministra in japonski poslanik sta se sestala vprivo po dogovoru Francije. Velike Britanije in Zedinjenih držav ter italijanskega opravnika poslov ter sta se ustno sporazumela o pogojih za premirje. Ako bosta japonska in kitajska vlada odobrili ta preliminarni dogovor, se bodo pogajanja v torek zaključila. Francoski poslanik je po konferenci izjavil, da se je dosegel popoln sporazum. Tudi japonski poslanik in kitajski delegat sta se izrazila zelo optimistično. Dovznavata se, da se je dosegel sporazum glede imenovanja 12 članske komisije, v kateri bodo zastopane Kitajska, Japana, Francija, Anglija, Zedinjene države in Italija vsaka po enem civilnem in enem vojaškem zastopniku. Ta komisija bi imela nalogo, da nadzira vse japonske čete s Šanghajskega ozemlja. Zadnje čete mešane japonske brigade so se včeraj vrkale za Japonsko.

Sanghaj, 21. marca. d. Po konferenci med kitajskimi in japonskimi zastopniki, ki se je vršila v angleškem konzulatu, so izjavili udeleženci, da so bili doseženi zadovoljni uspehi. Vsekakor pa je treba za zadeve, ki so bile do teje, dobiti odobrenje iz Tujine in Nankinga. Dobro mičenega vira poročajo, da so zastopniki vseh držav, ki pristali na ustavitev sovražnosti, Kitajske čete bi po tem dogovoru že prodiralne dolje, japonske pa bi se umaknile izza mednarodne linije. Rok, kdaj se ima izvesti umik vojaških čet, bi se določil kasneje.

Sanghaj, 21. marca. d. Kitajsko japonska pogajanja napredujejo ugodno. Pričakujejo, da bo prišlo do sporazuma o odhodu japonskih čet iz zasedenega ozemlja v mednarodno koncilio in o prevzemu izpraznjenega ozemlja po kitajskih oblasteh. Kitajske čete naj bi ostale na svojih dosedanjih postoiščah. Kitajske oblasti izjavljajo, da bi jim ne bilo ljubo, ako bi ne-vratni opazovalci nadzirali kitajsko oblasti pri prevzemu njihovega lastnega ozemlja ter prosijo, naj bi nadzirali samo umik japonskih čet. Za sedaj se še ni javila nobena velesila, ki bi hotela priznati novo mandžursko vlado.

Društvo narodov je odgovorila svoj odhod v Nanking, čeprav se ne udeležuje japonsko-kitajskih pogajanj, ker je ningenja, da bo njena prisotnost v Šanghaju pospešila pogajanja ob teh strank. Tokio, 21. marca. Dovznavata se, da je japonska vlada samo delno odobrila sporazum glede premirja v Šanghaju, ker se je vojni minister uprl zlasti zahteval, naj bi se japonske čete umaknile izza neutralno cono kakor tudi zahteval, da bi zastopniki velesil nadzirali umik japonskih čet.

New York, 21. marca AA. Reuterjev poročevalec v Washingtonu poroča iz dobropoučenega vira:

Če bi kaka članica pogodbe devetih velesil hotela priznati novo mandžursko vlado, je ameriška vlada odločena, da jo odločno opozori na mednarodne pogodbe in na pogodbo devetih držav Washingtonska pogodba jamči za upravo ter teritorialno integracijo Kitajske in Zedinjene države v edino smatralo Mandžurijo kot sestavni del Kitajske. To opozirilo bodo Zedinjene države dostavile tudi Japonski. Če bi v tem vprašanju zavzela drugo stališče, Za sedaj se še ni javila nobena velesila, ki bi hotela priznati novo mandžursko vlado.

Gospodarstvo, 21. marca. d. Zaradi postopanja pruskih oblasti proti narodno-socialističnim napadalnim četam, je prišlo do ostrih nasprotij med državno in prusko deželno vlado. Nemški državni minister dr. Gröner je podal danes izjavilo, v kateri ugotavlja, da je bila državna vlada že par dni pred volitvami obveščena o namerni narodno-socialističnega vodstva, da bo na dan volitev zbralo v zaprtih prostorih svoje napadne čete, da se prepreči spopadi na ulicah. Vlada ni imela vrzoka, da bi to preprečil, tem manj, ker bi se v primenu izgredov lahko ugotovila odgovornost vrhovnega vodstva narodno-socialistične stranke. Obenem je minister Gröner označil v listih razširjene alarmante vesti o namernavanim prevratom narodnih socialistov za zelo pretirane ter poudarjal, da je državna vlada zaprosila pruskega notranjnega ministra dr. Severinga, naj predloži v pregled vse gradivo, ki je bilo najdeno pri hišnih preiskavah pri narodnih socialistih, da bi se mogle tako proučiti obtožbe, naperjene proti narodnemu socialistom in bi mogla državna vlada ukrepliti vse potrebno za zaščito reda in mira v državi.

Današnji listi objavljajo obenem Hitlerjevo izjavilo, ki pravi, da koncentracija napadnih oddelkov narodno-socialistične stranke ni niti novega. To se je zgodilo še pred vsakimi volitvami, ker hoče stranka zaščititi svoje pristaše pred pokolem s strani komunistov in socialni demokratov. O vsem tem je že teden dni pred volitvami obvestil notranje ministrstvo.

Velika železniška nesreča v Neapelju

Neapelj, 21. marca d. Na podzemeljski železniški, ki veže občino Lukajana koidovra, se je v petek okrog 9. zvečer pripetita velika nesreča. Dva vlaka sta v polni vožnji zadebla s tako silo drug v druga, da sta se obe električni lokomotivi popolnoma zarli druga v drugo in se razobil. Razvalina so pričele goreti med potniki pa je nastala strašna panika. Nesreča je zahtevala 7 smrtnih žrtev, dočim jih je bilo ranjenih 27, med njimi štiri zelo hudo. Večina ponesrečenih je bila železničarjev, ki so odhajali na nočno službo. Reševanje ranjencev je bilo zelo težavno, ker so morali prvi odstraniti razvaline razbijenih vagonov.

Polet v substratosfero

Bitterfeld, 21. marca. d. Včeraj dopoldne sta se dijak Adolf Suckstorf in pilot Schütze vnovič dvignila z balonom »Ernst Brandenburg« k letu v substratosfero. Startala sta v najlepšem vremenu ob 10. dopoldne ter sta kmalu dosegla višino 8500 m. v kateri sta ostala nad pet ur. Ob 10. torej po 7-urnem poletu, sta gladko pristala pri Feldsbergu ob češkoslovaško-nizjeavstrijski meji. Znanstveni namen višinskega merjenja sta pri svojem poletu popolnoma izpolnila.

Razbojniška tolpa pred sodiščem

Beograd, 21. marca. p. Iz Požarevca potrčajo, da je bila skoro po dvomesečni sodni razpravi izrečena razsodba v procesu proti pomagalcem znanih razbojinikov bratov Bartulovićev. Zaradi velikega števila obložencev ter priči pozvanikov k zasišjanju na razpravo, je bil to eden največjih procesov, kar jih je bilo doseglo v državi. Dva obloženca sta bila obsojena na dosmrtno ječo. dva na 20 let ječo, dva na 18 let, 1 na 16 let, trije na 15, eden na 13, 1 na 12, štirje na 10 in eden na 8 let ječo.

smejo pri naših poštab predajati samo navadna v priporočena pisma, navadne dopisnice in poslovni papirji, tiskovine in blagovni vzorec, navadni in priporočeni. Te poštabe so lahko nastavljajo v Argentino, Bolivijo, Brazilijo (samo za severno Brazilijo), in sicer za države Alagoas, Parahiba, Pernambuco in Rio Grand do Norte (Čile, Paragvaj, Peru in Urugvaj). Potrebna pojasnila se dode na vseh naših poštab.

Eksplozija v tunelu

Pariz, 21. marca g. v Republike Andora je v nekem tunelu prišlo do eksplozije. V tunelu so delavci polagali električne kabele. Po eksploziji je bilo sedem delavcev ubitih, 20 pa je ranjenih, od teh 6 težko.

Na pomoč jeseniškemu delavstvu

Narodna banka zaenkrat še ne da posojila, da bi se delo obnovilo

Jesenice, 21. marca.

Včeraj se je deputacija občine Jesenice, ki sta jo tvorila župan g. Žabkar in duhovni svetnik g. Kastelic, vrnila iz Beograda. Deputacija se je mudila tri dni v Beogradu in je v tem času posetila ministra dr. Kramerja in Pucijs, konfirrala s pomočnikom ministra dr. Kramerja Mohoričem, pojasmnila položaj vsem senatorjem in poslancem dravske banovine, oba delegata sta bila tudi tudi sprejeti od guvernerja Narodne banke g. Bajlonija. Večkrat ju je sprejel tudi vrhovni inspektor Dunčić in na njegovo intervencijo ju je sprejel tudi finančni minister Djordjević, končno sta bila župan Žabkar in g. Kastelic tudi na dvoru, kjer ju je ljubezno sprejel maršal dvora. Njemu sta pojasmnila vse položaj in mu izročila posebno spomenico za Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Vsi ministri, senatorji in poslanci so obljubili svojo pomoč. Sestavljen bo poseben devizni odbor, ki bo kontroliral uvoz zelenega.

bo treba vložiti posebno prošnjo, devizni odbor bo pa kontroliral, če je dotične izdelke potrebno uvažati in če se ne izdelujejo doma. V tem primeru seveda ne bo dal dovoljenje za uvoz in ne bo odobril potrebnih kreditov.

Pri povratku iz Beograda so na kolodvoru na Jesenicah sprejeli župana Žabkarja in župnika Kastelca delavskih zaupnikov, katerim je župan pojasmnil položaj in poročil o uspehih. Na podlagi njegovega poročila se je takoj snopi ob pol 19. odprejala v Beograd delavska deputacija, da tam ponovno intervenciira. Vsekakor je ta odločitev nekoliko prenagla, ker bo pač pretekel nekaj tednov, preden bo Narodna banka efektivno izplačala posojilo in najnovje poročilo nam javlja, da je Narodna banka zavzela za sedaj negativno stanje.

Vest, da sta se župan Žabkar in gosp. Kastelic peljala skupaj z generalnim tajnikom TPD g. Obersmelom, ni točna in ne odgovarja resnicu.

Tisočdinarski falzifikati iz Trsta

Pred zanimivo falzifikatorsko razpravo v Zagrebu — Naš denar so ponarejevali v Italiji in ga nato skušali razširiti tudi pri nas

Zagreb, 21. marca. n. Prve dni aprila se prične pred zagrebškim sodiščem velik proces proti ponarejalcem tisočdinarskih bankovcev. Ponarejene bankovce so iz Trsta poslanih v našo državo in jih tu razpečavajo. Policija je aretirala na Sušaku italijansko državljanko 34 letno Tržačanko Marijo Goretijevu. Že prej je bila v Zagrebu aretirana natakar Anton Torda iz Splita, ki je na ukaz policije povabil Goretijevovo iz Trsta na Sušak z naročilom, naj mu prinese še več ponarejenih bankovcev. Goretijeva je res prišla in je bila nato aretirana.

Ponarejene bankovce so odkrili v prometu prvič pričetkom decembra preteklega leta. Že prej pa je naletel na dva takia bankovca poštne urad na Sušaku in na Reki. Goretijeva je pri zasmehu izpovedala.

Ustanovitev JČlige v Suboticu

Subotica, 21. marca. d. Ob navzočnosti češkoslovaškega poslanika dr. Fiedra, zastopnika Zveze Miloševića in delegata Bratislavsko zveze g. Jureka, je bila danes v Subotici ustanovljena jugoslovensko-češkoslovaška liga. Za predsednika je bil izvoljen notar g. Stjepan Matijević. Z zborovanjem so bili odposlani brzjavni pozdravi Nj. Vel. kralju, predsedniku Masaryku ter savezu lig v Beogradu in Pragi.

Ljška proga zopet zasnežena

Split, 21. marca. d. Zaradi novih snežnih zametov je bil na Ljški proggi ustanjen železniški promet. Potniki, ki so potovali iz Zagreba v Split, so se moralni vrniti v Zagreb, ker vlak ni več mogel naprej. Čeprav je zasnežen proga bo trajalo najbrže več dni, ker je motorni snežni plus pokvarjen.

Slovenska podpora v Beogradu

Beograd, 21. marca. p. Društvo »Slovenska podpora«, ki je bilo osnovano lani v Beogradu, je priredilo na Jožefovo svojo krstno slavo. Društvo, ki je humanitarnega značaja, vzdržuje večje število siromašne dece. Na svoji proslavi je včeraj v kavarni »Blejsko jezero« priredilo deci brezplačen obed. Dne 28. t. m. bo imelo svoj letni občut zbor.

„Pomoč potrebnim“

Ljubljana, 21. marca. Pod tem gesлом je izdal mestno načelstvo ljubljansko potom socijalno-političnega urada bloke, ki vsebujejo 10 listov a 50 par. Ti bloki imajo namen, da se organizira podprtje prisilcev, ki danes preplavljajo celo mesto, zlasti pa predmetja. Vsaka stranka, vsak trgovec, gostilničar, sploh vsakdo, ki ga nadlegujejo taksi prisilci, naj si nabavi te bloke in obdaruje z njimi prisilce, mesto z denarjem. Te nakaznice bo vnovčevala t. i. socijalno politični urad z nakazili za živila, hrano, obliko, obutev, plačilom stanovanja itd.

Strogo se bo pozil, da se ne bo tudi v to akcijo vklapljal zloraba. Vsako vezjeno in borzenec spekulacije s temi nakaznicami se bodo strogo nadzorovali. Vse nakaznice, pridobljene po takih manipulacijah, se bodo zaplenile in ne bodo vnovčene z nakazili. Bloki za »pomoč potrebnim« se bodo prodajali v mestnem socijal-

no političnem uradu med uradnimi urami. Raznolikih je izdelovali v prodaji pa jih bodo mestni uslužbeniki tudi po trgovinah, gostilnah in privatnih strankah. Več prizadeti se naprosto, da pridno posegajo po tistih blokih.

Namen te akcije je namreč ta, da se omesti izrabljanie dobrodelnosti po raznih nadležnih pravilih, ki niso zadovoljni z nudeno jim hrano in drugimi darili, mareč prostjo — včasih tudi kar zahtevajo — le denar in zopet denar, da ga potem po svoji mlični vodi uporabljam za svoje nepotrebe, ki nikakor niso v skladu z dobrim namenom darovalcev. Tu je treba takoj ugotoviti, da so to profesionalni berači, ki jim ni do tega, da bi dobili hrano ampak le denar, in ta profesionalizem je treba zatrpati z vsemi sredstvi. Pa se en pojavje značilen. Kakor hitro se je začela v našem mestu »pomočna akcija« in intenzivna javna in privatna dobrodelnost, je navajalo v mesto nebroj tujih projektorjev, za katere je postala Ljubljana pravi elidorado. Prišli so ne samo iz bližnje okolice, mareč več vseh krajev Slovenije in ne baš malo število tudi iz južnih krajev države.

Najžalostnejši pojav in v svojih posledicah najbolj usoden je mladina in otroci, ki prisojijo po hišah. V mnogih primerih delajo to iz resnične potrebe, čestoma pa le zato, da dobe na ta način denar za cigarete, sladkarje, kino in podobno. Z uvedbo nakaznic »pomoč potrebnim« pa bodo tudi tukaj postavljena meja, da otroci naprošenega denarja ne bodo mogli ponabitati z svoje razvade, ampak se bodo načinila starševska potrebljiva živila. Če so to vedeni za početje svojih otrok, če pa so otroci berači na svojo roko in svoj račun, se bodo na nakaznice zaplenile v prid drugim revezem.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize. Amsterdam 2283.41 — 2294.77, Berlin 1344.58 — 1355.38, Bruselj 790.68 do 794.62, Curih 1094.35 — 1099.85, London 206.22 — 207.82, New York 5645.47 do 5673.73, Pariz 222.91 — 224.08, Praga 167.75 do 168.61, Trst 292.54 — 294.94.

INOZEMSKA BORZA.

Curih: Beograd 9.05, Pariz 20

Od česa je odvisen razvoj našega stavbarstva

Važno predavanje univ. prof. ing. dr. M. Kasala o smernicah za nove predpise za betonske in železobetonske gradbe

Ljubljana, 21. marca.

V ministrstvu za gradbe so izdelali osnutek predpisov ter norm za betonske in železobetonske gradbe, o katerem se morajo izreči zainteresirane korporacije — predvsem inženierske komore — glede zakonske uvedbe. Ljubljanska inženierska komora je poverila mandat za sestavo tozadovnih gradbenih norm univ. prof. dr. ing. M. Kasalu, ki je priznana kapaciteta za železobeton. Napravili sta ga pa še zagrebška in beograjska inženierska komora za sodelovanje pri sestavi tozadovnih norm.

V petek zvečer je g. univ. prof. dr. Kasal predaval v dvorani ZTOI pod okriljem ljubljanske inženierske komore o smernicah za nove predpise za betonske in železobetonske gradbe. Predavanje je imelo predvsem svrbo zainteresirati prizadete korporacije in podjetnike o osnuteku, ki je bil izdelan v ministrstvu ter predvsem začrtati glavne smernice za sestavo modernih predpisov in norm in da bi se iz debate izkristaliziralo ter določilo skupno stališče naših gradbenih ter gospodarskih krogov. Na tej podlagi bo ob koncu tega meseča univ. prof. dr. Kasal predaval v Zagrebu in v Beogradu.

Zato tudi predavanje ni bilo zgolj informativnega značaja, temveč je bilo to nekakšno zborovanje prizadetih korporacij.

Večer je otvoril predsednik ljubljanske inženierske komore g. ing. M. Šuklje, pozdravljajoč predavatelja univ. prof. dr. ing. Kasala kot našega prvega znanstvenika, teoretičnika in praktika na področju železobetona, ki so mu dolžni hvalo za njegovo zaslubo delo, nadalje inšpektorja ing. Zajca kot člana tehničnega oddelka banke uprave, kot predstavnika Zadruge stavbnikov pa njenega predsednika in kot člana ZTOI g. stavbnika Brincija in zastopnika ZTOI zborničnega tajnika dr. Plessa ter vse ostale prisotne. Predavanje se je udeležilo lepo število naših uglednih stavbnikov in nekaj inženjerjev.

Predavatelj je očrtal predmet živahnin zanimalivo v izčrpnom, preglednem predavanju, ki je problem osvetlilo vsestransko in stvarno.

V gradbenem ministrstvu sestavljajo zadnje čase v izredno pospešenem tempu razne norme za materijal in razne gradbene panoge. Zaradi te naglice je upravljena bojanje, da se bodo prenagliili ter uvelji norme, ki so že anahronizem. Za naše priliki ni vse dobro, kar je norma v Nemčiji.

Ljubljanska sekcija Udrženja inženjerjev in arhitektov je sestavila osnutek za železobetonske in betonske predpise ter ga predložila ministrstvu. Usoda tega osnuteka je neznana. Naša država je edina izmed pomembnejših evropskih držav, ki se nima predpis za železobeton ter so pri nas kot začasni v uporabi nemški predpisi iz l. 1925. Zdaj, ko je ministrstvo pozvalo inženierske komore, strokovna društva ter vse prizadete korporacije, da se izjavijo o teh predpisih do 1. maja, je tu odločilen trenutek, da počitanci zastavijo vse sile, da bodo norme ustrezale čim bolj, kar je izredno važno iz narodno gospodarskih razlogov. Od teh predpisov je odvisen razvoj našega stavbarstva. Od njih je tudi odvisno, ali bodo dobre lastnosti železobetona dovolj in pravilno izrabljene. Jasno je, da nismo narodnega premoženja, da bi ga razmetavali. Predpisi pa ne smejo biti tudi preširokogrudni, da bi bile konstrukcije nesolidne, kar povzroči tudi narodno-gospodarsko škodo. Vsaka gradbena katastrofa, ki je v zvezi z železobetonom, silno škoduje razvoju železobetona.

Ce bodo imeli poklicani to pred očmi, se bodo gotovo zavzel z vsemi silami, da bodo vzakonjeni moderni predpisi.

Predvsem morajo predpisi rešiti načelno vprašanje, kdo sme projektirati načrte za železobetonske gradnje in izvrševati te gradnje. Ako bo temu prepričen vsak podjetnik brez posebne kvalifikacije, je jasno, da morajo biti predpisi primerno strogi, to je takšni, da bi lahko delali po njih z največjo varnostjo, a ne s popolno izrabto prednosti ter lastnosti železobetona. Ce bi pa volili drugo stališče, da naj izvršujejo železobetonske konstrukcije kvalifikirani podjetniki, bi bili predpisi lahko načinljivejši.

V južnih pokrajinalah naša države podjetniki niso na najboljšem glasu, kar govorii v prilog strojnih predpisom. Vprašanje je, kaj je bolje žrtvovati v svrhu sestave enakih predpisov za vso državo, ali naj grade železobetonske zgradbe le kvalifikirani podjetniki na škodo nekvalifikiranih, ali pa vsi ter potisniti razvoj železobetona za četrstotletje nazaj.

Izbira ni težka, železobeton se ne sme žrtvovati, zlasti ne v škodo narodnega gospodarstva. Materijal je treba čim bolj ekonomično izrabiti. Zato so pa od projektiranja železobetonskih konstrukcij povsem izključeni nekvalifikirani podjetniki. In temu bi se moral podvrci sistem javnih licitacij za zgradbe.

Osnutek ministrstva sega v tem pogledu predalec, ker zahteva, da mora vsako betonsko in železobetonsko zgradbo kolavirati pooblaščeni inženier-specijalist. V naši banovini je n. pr. le okrog 5 takšnih inženjerjev ter bi se takšne zgradbe radi tega predpisa tako podražile, da bi si marsikdo premislil graditi. To bi pa izredno škodovalo razvoju železobetona pri nas.

Vodstvo gradnje kot odgovorni gradbeni vodja sme prevzeti le inženier-specijalist, vecje, važnejše gradnje pa pooblaščen inženier specijalist. Kot delovodje smejte biti zaposlene le pomočne moći, ki dokazajo, da pozna grajenje v železobetonu v principu. Pri načetu je dovolj takšnih moći ter jih bomo lahko poslali tudi v južne kraje, kjer jih primanjkuje. V Ljubljani imamo že drugo leto specijalne železobetonske tečaje za delovodje.

Nato se je predavatelj bavil podrobno o posameznih predpisih ter vsej utemeljil ter naglasil, kaj bi bilo najprimernejše.

Glede dopustnih napetosti v betonu je zavzel stališče, da morajo biti te napetosti odvisne od kvalitete betona in ne, kot v starih predpisih, od kvantitete cementa. Po tem načelu bodo podjetniki tudi prisiljeni izbirati boljši cement in betonski material, da bo beton dosegel čim večjo trdnost in posredno bo podprtja naša cementna industrija, ki bo lahko dosegla za boljši cement ugodnejše cene, s čimer pa seveda ni rečeno, da se naj cement boljše kvalitete v primeru s sedanjimi cenami podraži, ker so cene že itak previsoke.

S posebno previdnostjo se pa naj pred-

pišejo predpisi za nosilne stebre, zlasti pri skeletnem sistemu, ker so največ stavinah katastrof povzročili baš ti nesolidno zgrajeni stebri.

Razumijemo je, da je predavatelj obdelal tudi vse ostale točke strokovnjajško ter temeljito in je povsod izbral najprimernejšo rešitev, kar je tudi pokazala debata, ki jo je vodil namesto odsotnega predsednika komore g. ing. Škof.

Konče se bi se priglasil prvi g. stavbenik Brincelj, ki se je izjavil, da naj v predpisih izostane določilo o delokrogu podjetnikov, odnosno inženjerjev glede izvrševanja železobetonskih zgradb in projektiranja načrtov, saj to določa obrtni zakon. Glede absurdnega določila o kolaviraju, da pozna grajenje v železobetonu v principu. Pri načetu je dovolj takšnih moći ter jih bomo lahko poslali tudi v južne kraje, kjer jih primanjkuje. V Ljubljani imamo že drugo leto specijalne železobetonske tečaje za delovodje.

Nato se je predavatelj bavil podrobno o posameznih predpisih ter vsej utemeljil ter naglasil, kaj bi bilo najprimernejše.

Glede dopustnih napetosti v betonu je zavzel stališče, da morajo biti te napetosti odvisne od kvalitete betona in ne, kot v starih predpisih, od kvantitete cementa. Po tem načelu bodo podjetniki tudi prisiljeni izbirati boljši cement in betonski material, da bo beton dosegel čim večjo trdnost in posredno bo podprtja naša cementna industrija, ki bo lahko dosegla za boljši cement ugodnejše cene, s čimer pa seveda ni rečeno, da se naj cement boljše kvalitete v primeru s sedanjimi cenami podraži, ker so cene že itak previsoke.

S posebno previdnostjo se pa naj pred-

Tudi polirje je treba upoštevati

IV. redni občni zbor organizacije absolventov gradbene rokodelske šole

Ljubljana, 21. marca.

Morda se marsikdo čudi, če cita n. pr. poročilo o občnem zboru češirjarjev, brivcev ali dimnikarjev. Toda čudi se pa samo oni, ki ne ve, da so češirjarji ali dimnikarji prav tako potrebeni za splošnost kakovor drugi stanovi.

Treba je pa tudi upoštevati polirje, odnosno absolvente Gradb. rok. šole, ki so imeli včeraj v prostorih Delavske zbornice IV. redni občni zbor svoje organizacije ob lepi udeležbi. Ker je organizacija člena Zveze društva privatnih nameščencev, je prisostvoval občnemu zboru predsedniki te zveze g. F. Žemljč. ki ga je predavatelj organizacije g. Senica pozdravil v uvodu. Posebej je še pozdravil poddirektorja Pokojninskega zavoda privatnih nameščencev g. dr. F. Vrančiča, ki je kot rutiniran predavatelj o pokojninskem zavarovanju poročal o tem zavarovanju navzoč.

Predavatelj je očrtal predmet živahnin zanimalivo v izčrpnom, preglednem predavanju, ki je problem osvetlilo vsestransko in stvarno.

V gradbenem ministrstvu sestavljajo zadnje čase v izredno pospešenem tempu razne norme za materijal in razne gradbene panoge. Zaradi te naglice je upravljena bojanje, da se bodo prenagliili ter uvelji norme, ki so že anahronizem. Za naše priliki ni vse dobro, kar je norma v Nemčiji.

Ljubljanska sekcija Udrženja inženjerjev in arhitektov je sestavila osnutek za železobetonske in betonske predpise ter ga predložila ministrstvu. Usoda tega osnuteka je neznana. Naša država je edina izmed pomembnejših evropskih držav, ki se nima predpis za železobeton ter so pri nas kot začasni v uporabi nemški predpisi iz l. 1925. Zdaj, ko je ministrstvo pozvalo inženierske komore, strokovna društva ter vse prizadete korporacije, da se izjavijo o teh predpisih do 1. maja, je tu odločilen trenutek, da počitanci zastavijo vse sile, da bodo norme ustrezale čim bolj, kar je izredno važno iz narodno gospodarskih razlogov. Od njih je odvisen razvoj našega stavbarstva. Od njih je tudi odvisno, ali bodo dobre lastnosti železobetona dovolj in pravilno izrabljene. Jasno je, da nismo narodnega premoženja, da bi ga razmetavali. Predpisi pa ne smejo biti tudi preširokogrudni, da bi bile konstrukcije nesolidne, kar povzroči tudi narodno-gospodarsko škodo. Vsaka gradbena katastrofa, ki je v zvezi z železobetonom, silno škoduje razvoju železobetona.

G. Žemljč je tudi poročal o bolniškem zavarovanju zasebnih nameščencev, glede na zavarovanje pri Trgovskem bolniščku in podpornem društvu.

Iz poročil funkcionarjev je razvidno, kako zelo je potrebna organizacija za absolvente GRŠ v svrhu stanovske zaščite in poglobitev strokovne izobrazbe. Organizacija šteje 110 članov. Odbor je mnogo delal, da pa niso uspehi še vidnejši, je prisposabil predvsem tehničnim težkočam. Tajniške posle je namreč nekaj časa volil predsednik, ker je bil tajnik službeno odsonen, zadnje mesece postavnega leta je

pa bil odsonen predsednik, ki se je presebil v Celje.

Da bi imela organizacija močnejšo oporo, se je lani včlanila v ZDPN. V preteklem poslovnem letu se je delovanje usmerilo v namenu poglobitev strokovne izobrazbe članstva. Nameravali so prirediti poučno ekskurzijo v inozemstvo ter so bile vse priprave v teku, gmotno stanje organizacije pa ni dopuščalo, da se ta načrt uresniči. Obrnilo so se za pomoč na pristojna mesta in sklenili, da prirede ekskurzijo po državi. Prosili so tudi da podporo domača stavbna podjetja, ki pa niso pokazala nobenega razumevanja za njihove težnje in niso mogla razumeti, da je tudi v njihovem interesu, če so njihovi uslužbenci čim bolj podkovani v strokovnem znanju. Ker niso prejeli nobene podpore, je ekskurzija moralna pač izpasti.

Vršil se je pa za člane tečaj o železobetonu, na katerem je predaval univ. prof. dr. Šuklje, in sicer brezplačno. Da je ta načrta največji strokovnjak za železobeton pokazal takšno razumevanje za težnje absolventov GRŠ, se zdi gotovo marsikom nerazumljivo, kdor ne poznal dr. Kasala, kot pozitivnega idealista, ki mu je predvsem pri sreču napredek železobetona ter poučuje železobeton s pravo fanatično ljubezijo do stvari in ni prav ni ljubosumen, da bi se se kdo drugi kaj naučil od njega. Tajnik se je zahvaljeval predsedniku, načrtoval, da pa pokazala z odobravanjem, kako so mu hvaležni.

Pri volitvah je bil z malimi izjemami izvoljen stari odbor s predsednikom g. V. Gennusijem.

Pri razneterostih je poročal tajnik OPEST g. Mihelčič o občnem zakonu glede na občno solstvo, o določilih, ki se tičejo interesov absolventov delovodske skladbe.

Sprejetih je bilo več važnih predlogov, tako o osnovanju organizacijskih podružnic v večjih krajih banovine, da se predredi tečaj o železobetonu v prihodnji sezoni v Mariboru in da se prirejajo pozimi za članstvo predavanja pod okriljem ZDPN v Ljubljani ter se ob tej priliki sklicujejo članski sestanki.

Predavatelj je bilo več važnih predlogov, tako o osnovanju organizacijskih podružnic v večjih krajih banovine, da se predredi tečaj o železobetonu v prihodnji sezoni v Mariboru in da se prirejajo pozimi za članstvo predavanja pod okriljem ZDPN v Ljubljani ter se ob tej priliki sklicujejo članski sestanki.

Umrli so v Ljubljani

od 11. marca do 18. marca: Žitnik Franc, 79 let, bivši pek, Vidovdanska cesta 9. Lukšič Rudolf, 67 let, sedan uradnik v p. Dolnjski cesta 88. Mechora Marija, roj. Gorjanc, 71 let, Celovška cesta 43, vdova ključnica drž. žel. Jakša Jost, 9 mesecov, sin zdravnika, Wolfova ulica 1/I. Tišljarec Maksimilijan Leopold, 10 dni, sin trg. počnomačnika, Poljanska cesta 54/II. Jovičič Dušan, 8 let, Ižanska cesta 75. Žibelnik Anton, 47 let, zasebnik, Vidovdanska cesta 9. Skodič Josip, 56 let, hisar, Vidovdanska cesta 9. Novak Ivana, 85 let, mestna uboga, SV. Petra cesta 10/P. Derganc Vera, roj. Pogačnik, 37 let, žena trgovca, Stari trg 9. Martelanc Franc, 72 let, šolski upravitelj, Vidovdanska cesta 9. Masič Marija, roj. Debeljak, 41 let, žena Franca, službalka drž. želez., Ižanska cesta 4. Steržinar Slavko, 2 let, sin delavca, Virje 16 pri Smartnem pod Smarno goro. Samide Janez, 70 let, kajžar. Koblerje 6 pri Kočevju. Avmar Marjan, 82 let, Dravje 58 pri Ljubljani. Levenec Vera, 9 mesecov, hči radiotehnika, Janševa ulica 12. Pavlin Peter, dijak, 14 let, Verovškova ulica 26. Praprotnik Anton, 3 dni, sin pekov. mojstra, Jesenice 15. Rupnik Marjan, 1 uro, sin Franca, viš. sodnega oficijala, Forijanska ulica 27. Vavtar Ivana, 29 let, žena zidarja, Globel pri Sodražici.

Treznostni pokret med železničarji

V Zagrebu so zborovali včeraj železničarji abstinenti iz vse države. V udruženju železničarjev abstinentov je včlanjenih od 80.000 železničarjev komaj okrog 1.500. vendar je pa ta organizacija po svojem pomenu in delavnosti zelo važen činitelj napredka v našem prometu in med našimi železničarji.

Predsednik udruženja, šef sanitetnega oddelka v prometnem ministrstvu dr. Jožan Dobrodolac je v pozdravnem govoru naglašal važnost akcije železničarjev — abstinentov in konsti, ki bo imel ves naš železnični promet od solidnih vestnih in treznih strojevodij, kretničarjev, delavcev itd. Po poročilih društvenih funkcionarjev se je oglašil k besedi pomočnik prometnega ministra ing. Peter Senjanovič, ki je naglašal velik pomen abstinentov pokreta med našimi železničarji. Ta pokret je eden glavnih stebrov reda in varnosti v vsakem prometu. Železničarji abstinenti so v prometni službi najzanesljivejši.

Delegat iz Subotice Gaša Kovačević je med drugim predlagal, naj bi se abstinentski pokret razširil na vse prometne ustanove in naj bi se določile stroge kazni za vse, ki pijejo v službi opojne pičače. Predsednik je ob zaključku sporolj zborovalcev povpraševal, da se poj

Dnevne vesti

— Krizi in težave državnih uradnikov. Iz mnogih krajev prihajajo poročila, da so državní uradniki v velikih skrbih, kako bo po 1. aprili z najemnimi. Najbolj pereče vprašanje, ki teži zdaj državne uradnike, je vprašanje znižanja najemnin, kajti po 1. aprili, ko stopi v veljavo znižanje uradniških plač, pretežna večina uradnikov ne bo več znagovala visokih najemnin.

— Diplomiral je na tehniški fakulteti zagrebške univerze za strojnega inženjerja g. Stanko Skok. Čestitamo!

— Iz državne službe. V državno službo je preverzat kot arhivski uradnik državne bolnice v Ljubljani v X. položajni skupini arhivski uradnik banovinske bolnice v Ljubljani Slavko Štepec.

— češkoslovaško-jugoslovenska liga v Subotici. Včeraj dopoldne je bila ustanovljena v Subotici češkoslovaško-jugoslovenska liga. Svečanemu ustanovnemu zborovanju je prisostvoval češkoslovenski poslanik g. Flieder, v imenu zvezne češkoslovensko-jugoslovenskih lig pa pomočnik pravstvenega ministra g. Milošević. Za predsednika je bil izvoljen dr. Stjepan Matijević.

— Iz »Službenih Novin«. »Službenie Noviniek št. 63 z dne 18. t. m. objavljajo pravilnik o polaganju državnih strokovnih izpitov v rudarskem resoru ministrstva za sume in rudnike.

— Ljška proga zopet zasnežena. Na ljški progi je zopet zapadel snek tako, da vlaki ne morejo voziti. Sobotni večerni zagrebški vlak ni prispel iz Splita. Potnik, ki so bili krenili iz Splita proti Zagrebu, so se morali vrniti, vrnili so se pa tudi oni, ki so bili namenjeni iz Zagreba v Split. Snega je zapadlo skoraj pol metra. V soboto je znašala temperatura pri Zrmanji — 16° C.

— Zlata zobna protetika v zobnem ambulatoriju okrožnega urada. Radi številnih vprašanj, ki prihajajo na urad glede zlatah del v zlatu, ponovno sporoča urad članstvu, da se izvršujejo dela v zlatu vsak popoldan od 14. na 16. ure. Cene posameznih del so sledče: 1.) Zlata krona 200 Din. 2.) plomba iz zlata 120 Din. 3.) pri zlatem mostu vsak polni člen 210 Din. Izvršujejo se tudi vsa druga dela v zlatu. Podrobne informacije se dobre v zobnem ambulatoriju okrožnega urada na Miklošičevi cesti pritihrže levo. Vsa dela v zlatu izvršuje zobozdravnik.

— Mali hišni posestniki v Zagrebu in najemnine. Včeraj dopoldne so zborovali v Zagrebu lastniki malih stanovanjskih hišic. Razpravljali so o zahtevi najemnikov, da se morajo najemnine znižati. Mali hišni posestniki v Zagrebu stote na stališču, da bi bilo treba vprašanje najemnin uredit s posebnim zakonom o ponudbi in povprašovanju ter potom konkurenco med hišnimi lastniki.

— Tečaj za vodnike pri Staničevi koči. Začetek tečaja za vodnike pri Staničevi koči je zaradi zadružka vodje odgovoren. Dan prštka se objavi pravočasno v časopisih SPD.

Alkoholik ne mara slaščic. Mati, navajaj svoje otrocke nanje, da jih odvrneš za vselej od alkohola. »Sadvita« sadje v čokoladi je načrimerneša, tečna in redilna slaščica za velike in male. Vrečice 5 Din.

— Popravek. Zadnjici smo poročali o zborovanju jeseniškega delavstva in omenili, da je govoril tudi zastopnik NSZ g. Rozman iz Ljubljane. Resnici na ljubo ugotavljamo, da je govoril g. Joško Rozman kot strokovni tajnik kovinarjev in zastopnik JSZ iz Ljubljane.

— Podporno društvo finančnih in drugih uslužbencev državne uprave za dravsko banovino v Ljubljani je na svojem II. rednem občnem zboru dne 5. marca 1932 sklenilo, da spremeni svoj naslov v: »Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbencev dravsko banovine« ter da sprejemeta nove člane, ki se prijavijo do 31. 5. t. l., z ugodnejšimi pogoji glede višine prispevkov, karor tudi glede starosti (do 55. leta). Po tem roku, to je po 31. 5. 1932, pa se bodo sprejemali člani le do 45. leta starosti in z zvišanimi pristojbinami. Glavno društveno delovanje je osredotočeno v odsekih za pogrebni in bolniški sklad. Slednji nudi svojim članom brezplačno zdravniško ordinacijo, brezplačno dobavo zdravil, podporo v rekonalescenci, klimatično zdravljenje v primeru obolenja na tuberkulozi, znižano tarifno pri fizikalnem zdravljenju etc. Društvena pisarna postope v Ljubljani, Križevniška ulica 5-11. Tu se tudi izdajajo vsak delavnik med uradnimi urami od 13.30 do 15. članom načinice za zdravnik in zdravila. Članom na deželi pa izdajajo načinice za zdravnik in zdravila v to določeni društveni poverjenjki.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo stanovitno in zmerno hladno. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države običajno. Temperatura je za začetek poleti povsod mnogo prenizka. V Beogradu in Sarajevu je včeraj snežilo. Temperatura se giblje v naši državi v opoldanskih urah med 2 do 10 nad ničelo. Davi je kazal barometri v Ljubljani 771.6, temperatura je znašala — 0.6.

— Puško mu je razneslo. France Recelj, 26-letni posestnik iz Murske Sobote, je na Jožefovo doma staknil star puško, jo nabasal in začel z njo strelijeti. Nenadoma mu je pa puško razneslo. Več kosov žezeva mu je priletel v obraz in ga precej težko poškodoval. V nevarnosti je njegovo desno oko. Fanta so prepeljali v Ljubljansko bolnico.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo stanovitno in zmerno hladno. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države običajno. Temperatura je za začetek poleti povsod mnogo prenizka. V Beogradu in Sarajevu je včeraj snežilo. Temperatura se giblje v naši državi v opoldanskih urah med 2 do 10 nad ničelo. Davi je kazal barometri v Ljubljani 771.6, temperatura je znašala — 0.6.

— Puško mu je razneslo. France Recelj, 26-letni posestnik iz Murske Sobote, je na Jožefovo doma staknil star puško, jo nabasal in začel z njo strelijeti. Nenadoma mu je pa puško razneslo. Več kosov žezeva mu je priletel v obraz in ga precej težko poškodoval. V nevarnosti je njegovo desno oko. Fanta so prepeljali v Ljubljansko bolnico.

— Dve žrtvi pretepačev. Snojci so na gasilski cesti neznanim fantje napadli in pretrplili 22-letnega delavca Stefana Padino iz Ljubljane. Najpreje so ga pošteno pretrplili, potem ga je pa še nekdo sunil

z nožem v desno nogo. Padino so morali prepeljati v bolnico. — Valentín Uršič, 22-letni delavec iz Strani pri Kamniku, je bil na Jožefovo v gostilni v Mekinjah, kjer je nastal med pive hud prepir. Ko se je Tine vračal zvečer iz gostilne domov, ga je na cesti čakal neki Alojzij Perme in ga s kolom česnil po glavi. Tudi Uršič je moral v bolnico.

— ONDULACIJO TRAJNO IN VODOVNO izvršuje najboljše frizer za dame in gospode Ante Blažič. Pred Škofijo 10. Cene zmerne. Za dame poseben vhod.

— Nesreča. Marica Iskra, 3-letna posestnica hčerka z Lesc pri Bledu, je včeraj lezla po stopnicah na pod, nenadoma ji je pa izpodrsnilo in padla je s stopnic. Otrok si je zlomil desno nogo in so ga morali prepeljati v bolnico.

— Poskušen samomor Slovenke v Zagrebu. Na Jožefovo popoldne si je hotela končati v Zagrebu življenje 35 leta Marija Ažman. Popila je večjo količino octove kislince, pa so jo prepeljali v bolnico in ji je pravčasno izbrali želodec.

— Vročekrven fant. V petek zvečer je prihitela v sobo rodbine Sime Reinerja v Novem Sadu sobarica in vsa razburjena povedala, da je neki fant v kuhinji vsiljuje ljubezen. Domaći so res našli v kuhinji fanta, ki je pa na vsa vprašanja odgovarjal, da zapusti hišo šele, če ga sobarica usklasi. Domaći so ga potisnili iz hiše in zaklenili vrata. Ker je razbijal po vratih, so poklicali policijo, ki se je pa vročekrven fant skril. Pozneje je pa zlezel k sobarici skozi okno in se skril pod posteljo. Zopet je prišla policija in zopet je fant bzežal, pa se je tretjič vrnil in ko je zopet prišla policija, so ga našli na podstrešju onesveščenega. Siromak se je menda onesvetil od prevožne ljubezni. Pomlad je pač zležela mladini v kri.

— Ustreliti in utopiti se je hotel. Včeraj popoldne si je hotel v Zagrebu na originalen način končati življenje 45 letni Crnogorec Aleksa Drecun. Odšel je k Savu, se obrnil s hrbotom proti reki, dvignil desno roko in si pognal kroglo v trebuh, potem je pa padel vznak v Savo. Savo ga je hitro odnesla naprej, ljudje so pa brž obvestili bližnjega stražnika in planili k bregu, da bi samomorilca potegnili iz vode, kar se jim je res posrečilo. Prepeljali so ga v bolnico, kjer se bori s smrtno.

— Pri želodčnih težkočah, zgagi, zmanjšam občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresejeni udov, zaspanosti povzroči kozarec »Franz Josefove grenčice« takojšnje pozivljivanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz triplih dežel slavje »Franz Josefova voda« kot važen pripomoček proti grizi kakor tudi želodčni obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico.

Iz Ljubljane

— Ij Pogreb gospe Vere. V soboto ob 15.30 se je vrsil izpred mrtvašnice Leončeca na Zaloški cesti pogreb prernan umrle gospe Vere Derganče, soproge uglednega in spoštovanega ljubljanskega trgovca ter sokolskega pravaka g. Staneta Derganca. Žavno pred napovedano uro pogreba se je pritele pred Leončcem zbrati velika množica ljudi — dokaz, koliko simpatij je pokojnica uživala v naši javnosti. Ko so duhovniki opravili cerkevne obrede in blažovni krsto, so zdrženi pevci — priatelji pokonjice zapeli gulinivo Prelovčeve žalostinko »Zadnje slovo«. Nato se je začel pomikati izpred Leončice žalni sprevod, ki so ga otvorili nosilci vencev, za njimi so korakali Sokoli v civilu in z znakom, dalje uslužbeni tvrdke in pevci, nujm pa je sledil voz z duhovnikami, voz z venci in gala — voz s krsto. Za krsto so stopali globoko užaloščeni soprig in številni soredniki, nujm je pa sledila dolga vrsta pogrebec, med njimi odlični predstavniki naše javnosti. Žalni sprevod so je ustavil pred kapelico, kjer so pevci zapeli žalostinko »Spomladni vse se veseli«, odtod je pa krenil na pokopalisko, kjer so gospo Vero položili k zadnjemu počitku v rodbinsko grobnico. Bodil je lahka zemlje!

— Ij Poziv dobrovoljcem! Premulin je naš tovaris Ivan Zorec. Udeležite se polnoštevilo pogreba, ki se bo vršil danes ob 16. uri iz mrtvaške vse državne bolnice. Zbirališča istotam. Odbor.

— Ij Oblastna strelska družina, Ljubljana vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 3. aprila v restavraciji »Zvezda«. Član, ki namevarjajo staviti predloge, naj jih pošljejo na upravo — pismeno — do 31. marca. Udeležba je na deželi pa izdajajo nakaznice za zdravnik in zdravila v to določeni društveni poverjenjki.

— Ij Zvorni film. »Ben Hur« od danes naprej v Elitnem kinu Matici. Radi ogromnega zanimanja za veličastni zvorni velofilm »Ben Hur« se bo od danes naprej predvajati ta film v Elitnem kinu Matici na najboljši zvorni aparativ Western elektri. Prodriste se vrše dnevno ob 3., 6. in 9. uri zvečer. Ker ostane film v Ljubljani samo še nekaj dni, naj eni, občin, s posetom hiti in si ogleda film čimprej. Vstopnice si nabavite v predprodaji, ker so bile vse predstave v kinu Ideal razprodane.

— Ij Opozorilo občinstvu. Cenjeno občinstvo se opozarja, da razpolagajo trafike za velikonočne praznike z veliko izbiro vseh vrst razglednic po najnižji ceni, ter se priporočajo za obilni obisk. Udrženje točk načrtnih trafikantov.

— Ij Srebrne lisice. »Divja koča« na velesejmu je prejela v prodajo nekaj švedskih srebrnih lisic po nizki ceni. Interesentom, tudi privatnikom, so na vpopledi 22. in 23. t. m. na velesejmu.

— Ij »Ženski Pokret« javlja, da se je moral prijetljivi sestanki, ki je bil doloden za prihodnji četrtek preložiti na poznejši čas. Socialno-politični tečaj se nadaljuje 7. aprila.

Še na veliki petek

prinešene oblike v kemično čiščenje, plisiranje, barvanje, pranje in svetlikanje perila izgotovi sigurno do praznikov tovarna

32

JOS. REICH

— Ij Jugoslovenski ženski savez opozarja na sejo razširjenega odbora, ki se bo vršila v sredo 23. t. m. ob 17. v pisarni saveza (Selenburgova ulica 7/I). Upozna želi, da posije k seji vsako društvo najmanj tri zastopnice, kar naj drustva upoštevajo.

Iz Celja

— Ic Celjsko mestno avtobusno podjetje razglasja: V času zopetne vpletave ukinjenih dopoldanskih vlakov od 19. t. m. do 6. aprila izostane avtobusna vožnja z odhodom ob 9. dopoldne izpred celjskega kolodvora proti Št. Vidu ob južni zeleznicni in Laškem ter obratno. Pač pa ostane še nadalje v veljavi opoldanska vožnja z odhodom točno ob 12. izpred celjskega kolodvora proti Št. Vidu ob južni zeleznicni in Laškem ter obratno. — Z ozrom na ukinitev nekaterih vlakov je tudi Kotarjevo avtobusno podjetje spremenilo svoj vojni red v točko, da odpelje avtobus, ki je odhajal doslej z Vrancem ob 15., že ob 14.30 in prispe v Celje ob 15.30. S tem bo dobilo Vrancem vso okolico drugo dnevno zvezo na razne vlake. Ostali vojni red tega podjetja ostane nespremenjen.

— Ic Dežurno lekarniško službo v Celju imata tekoči teden do vključno velikega petka 25. t. m. lekarna »Pri križu na Kralja Petra« cesti.

— Ic Vsi pevci in pevke Celjskega pevskoga društva se pozivajo, da se udeležijo pevskih vaj točno in polnoštevilo. Koncert je pred durmi, enako tudi petnevnar turneje po Dolenskem in Hrvatskem Primorju.

— Ic Sprememba v sreskem cestnem odboru. V celjski sreski cestni odbor je bil imenovan na mesto bivšega okoliškega župana g. Mihelčiča trgovca g. Josip Zidanšek iz Spodnje Hudinje pri Celju.

— Ic Mestno parno in kadno kopališče v Celju je odprtjo za stranke od danes do vključno velike sobote 26. t. m. ves dan brez odmora, na kar se opozarja prebivalstvo.

— Ic I. klub damskega frizerjev za dravsko banovino v Celju bo imel svoj ustanovni občni zbor v sredo 23. t. m. ob 19. v prostorih Krajčeve (poprej Poderžajev) gestilne na Bregu št. 25.

OD DANES NAPREJ
največji film vseh časov

BEN HUR

kot zvočni film
v Elitnem kinu Matici

V glavnih vlogih oboževani

Ramon Novarro

Dnevno predprodaja od 11. dopoldne naprej.

Samo še 2 dni!

Ta prekrasni film si mora vsakdo ogledati!

Predstave ob 3., 6. in 9. zvečer

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Kako je Goethe umrl

Dolgo smo čitali, da so bile zadnje besede umirajočega Goetheta »Mehr Licht«. Očividno je to idealizacija in glorifikacija zadnjih Goethejevih trenutkov, ki pa ne odgovarja resnic. Nedavno so namreč našli zanimiv vir, ki razpr

Albert Sorel:

54

Čudodelni zdravnik

Roman

Potem pa pojdemo na delo; rad bi ga še preizkusil in najbolje bi bilo, te bi mu vi sami pretipali obist.

Če potrebuješ dokaze, ti dopri-nesem enega, ki zaseči vse druge: Emma je prebila snoči pri njem dve ur. Kaj hočeš še več? — je dejala Athenais.

To priznanje ji je ušlo v jezi. Napeti je morala vse sile, da je mogla izdati tema voltairovca sramotno dejanje svoje vzgojenke; videla je pa, da je tigo že izgubila. Hotela je torej na vsak način pregnati Chebskega iz gradu, ločiti Emma od Andrea in jo raje izgubiti, same da bi jo spravila v samostan.

To novo odkritje, ti udarci, eden težji od drugega, so bili za Rofossa prekruti. Zdaj ni imel več poguma boriti se.

To je izdajalec! To je lopov!

Lastnoročno ga ubijem! — je kričal.

Le mirno, z nasiljem ne pridemo daleč, — je dejal Fontemors. — Chebskega je treba aretirati. Takoji napišem ovadbo in jo pošljem v Pont-Audemer; a do večera bo odlok o aretaciji že izdan. Samo pomirite se.

Pomiri se! — je ponovila Athenaisa.

Vsak nasvet je pa bil zaman. Rofosse se je sesedel na divan.

Na delo, na delo, jaz sem preveč nesrečen. — je zajecjal.

Zaplakal je. To ni bila več ljubo- sumnost, niti srd, kakor običajno; to je bila grozna bolest starca, ki se mu majejo na pod nogami in ki mu ugaša zadnja zvezda nad glavo.

Athenais je pozvonila. Emma je ležala bolj mrtva nego živa. Groza jo je obšla. Toda o poštenosti in iskrenosti Chebskega ni prav nič dvomila. Mislila je samo na nevarnost, ki mu je pretila, in na sredstva, da bi jo odvrnila.

Ko je prišel sluga, je Athenais opazila, da so bila vrata samo priprta.

Kaj so bila vrata odprta? — je vprašala.

Da, priprta so bila.

In ni bilo nikogar na hodniku?

Nikogar.

Recite Onesimu, da ga prosim,

naj pride malo k meni, — je dejal Fontemors slugi.

Gospoda vikonta ni doma, — je odgovoril sluga.

Kje pa je?

Odšel je pred dobro uro z gospodom doktorjem in monsignorom Dottijem.

Kam so odšli?

Ne vem, gospod grof, gospoda sta se odpeljala, gospod Onesim ju je nekam odpeljal. Aha! Se že spominjam; ustavijo se v Quillehoeufu, kajti gospod vikont je vprašal po hotelu. Priporočil sem mu angleški hotel.

Zaprete takoj konja, — je dejal Fontemors. — Dam vam pismo za svojega sina. Morda se bo moral peljati skozi Pont-Audemer.

Sluga je že odhajal, ko ga je poklicala Athenais.

Ste pospravili doktorjevo sobo?

Da, gospodična. Bil sem baš tam, ko ste mi pozvonili.

Dobro, lahko greste.

Sluga je odšel. Fontemors je sedel k mizi. Ta čas ko je pisal, je stopila Athenais k oknu in zagledala na dvorišču Gauberge, kako govorji z vrnarjem sinčkom in mu izroča neko pismo.

Deček je spravil pismo v žep. Gauberge se je previdno ozrala na vse strani, potem pa stopila v vežo. Athenais jo je videla, kako je stopila k oknu v pritličju in počakala, da se je deček vrnil.

Fontemors je še vedno pisal. Rofosse je bil pa tako zatopljen v svoje misli, da sploh ni vedel, kaj se godi okrog njega. Athenais je pa naglo odšla, hitela je skozi jedilnico in po hodnikih v izbo za služnčad ter odprla okno na cesto. Mimo je baš prišel vrnarjev sin. Athenais ga je poklicala. Deček se je ustavil in rdečica ga je obilala.

Athenais mu je velela, naj stopi k nji. Deček je ubogal.

Gauberge ti je dala pismo za gospoda Maylana, kajne? — ga je vprašala.

Da, gospodična, — je odgovoril deček drhtec po vsem telesu.

Vem, daj sem to pismo. Gauberge je nekaj pozabila.

Deček ji je dal pismo.

Nič se nikar ne boj, — ga je tolazila Athenais.

Toda gospodična Gauberge...

Ti je zabičila, da ne smeš o tem nikomur črniti ni besedice, — je dejala Athenais smeje; — prav je storila; bomo videli, kako znaš ohraniti tajno.

In odpečatila je pismo. Bili sta samo dve vrstici, pisani z Emmino roko.

Pridite noč ob eni v samostan, govoriti moram z vami. Pridite skozi gozd, po stecici ob ribniku; vrata na teraso bodo odprta.«

Naslova ni bilo na kuverti; Athenais je hitela v svojo sobo, vzelu drugo kuvertu, spravila pismo v njo in ga izročila dečku.

Tako, zdaj pa le urno na pot. Nagača ti ne uide.

In vrnila se je v salon z zmagovitim in pretečnim obrazom, ki ga je Fontemors takoj opazil. Misli si je:

Gotovo kuje nekaj tajnega.

Voz je stal pripravljen. Sluga se je odpeljal. Južina je bila nekam dolgočasna, Emma je bila slabe volje, Rofosse pa ni izpregovoril niti besedice.

Po južini je vzela Athenais palico in krenila s psom v gozd. Ustavila se je še na griču, kjer je stala siromašna koča; v nji je stanoval star tihopatec; ubil je bil nekaj carinika in Athenais ga je rešila galej, potem mu je pa v Saint-Vigoru preskrbela še službo čuvanja. Za to je bil iz dna srca hvaležen in brezmejno udan.

Athenais mu je povedala svoje dogodivštine in mu dala stare cbleke za otroke.

Ali hodite ponoči po parku, Boulangere? — je vprašala osorno.

Da, gospodična, — je odgovoril v zadrgi.

Toda zadnje čase svoje dolžnosti malo zanemarijate. Pazite, da ne izgubite službe. Po našem kraju se klatijo sumljivi ljudje. Dobili smo ovadbo. Če opazite kaj sumljivega, streljajte brez skrbi. S temi capini se ne bomo ceremonili.

Boulanger se je poklonil. Vedel je, da je bil v službi nalomaren in sklenil je poboljšati se.

Od tod torej lajanje psov zadnji dve tri noči, — je pomisli. — Vi, ciganie, se pa le pazite, da mi ne pridevete v roke. Zavoljo vas pa res nočem izgubiti službo.

Pri tem je pa basal puško z najdelejšimi šibrami.

Najboljše, najtrajnejše, zato naicenejšel

12

Od sla do milijonarja

Nekaj podatkov iz življenja ustanovitelja „Kodaka“, ki si je končal življenje

Kariera Georga Eastmana, ki si je te dni končal življenje, je romantična zgodba selfmademana, ki je postal iz siromašnega dečka magnat milijonskega koncerna svetovno znane tvrdke Kodak. Eastman si je moral že kot 14-letni deček služiti vsakdanji kruh, obenem pa pomagati svoji ovdoveli materi in dvema sestram. Najprej je dobil službo sli v neki banki in imel je 12 šilingov tedenske plače. Potem pa napredoval za nižjega uradnika. Njegova največja želja je bila zaslужiti toliko, da bi mogla njegova mati brezskrbno živeti. Vse sile je napel, da doseže ta cilj in res ga je dosegel.

Odpotoval je v zapadno Indijo, pred odhodom se je pa naučil dobro fotografirati, da bi lahko pošiljal svoje bolni materi slike iz tujih krajev. Za fotografiranje je bil potreben takrat še ogromen aparat, neroden stativ in steklene plošče, ki jih je bilo treba kar na mestu pripraviti. Za eno fotografijo je rabil takrat človek najmanj 6 ur. In Eastman je začel razmišljati, kako bi odkril novo metodo, da bi se prihranilo pri fotografiraju vsaj nekaj dela. Tako je začel eksperimentirati doma v kuhinji. Kmalu se mu je posrečilo izdelati novo ploščo, odpovedal je službo v banki, ustanovil skromno trgovino in začel prodajati fotografiske plošče. Prišlo je pa nekaj udarcev, ki bi ga bili skoraj uničili.

Neki newyorski trgovec je kupil od njega pozorni ploščo, ki se pa do poletja pokvarile. Eastman je vzel vse pokvarjene plošče nazaj in tako je bil izčrpalo skoraj vse njegovo premoženje v gotovini. Svoje podjetje je moral zapreti, klub temu je pa delal najprej noč in dan. Slednji je odpotoval v Anglijo in ko se je vrnil, je poskusil postaviti svojo trgovino zoper na noge. Bilo mu je 30 let, a bil je že siv kakor starec. Ustanovil je skromno tovarno, ki mu je pa kmalu pogorela. Denarja je imel malo, upnik pa niso hoteli čakati. Toda mož se je pogumno boril z ovirami in kmalu so njegov aparati izpolnili to, kar so obetali — »pritisnite na gumb, vse drugo opravimo sami«. Izpopolnjene naprave so sli po vsem svetu.

Z izumom filma, ki se je izdeloval prvočno na papirju, je prišel začtek pravega uspeha. Eastman je slutil, da se bodo njegovi izdelki prodajali na

vseh svetovnih trgih in da mora zato določiti za nje poseben znak, ki bi se lahko izgvarjal v vseh jezikih. Izmisli si je ime, ki je bilo potem v zvezi z vsemi njegovimi izdelki, namesto Kodak. Izbral si je črko K, ker mu je najbolj ugajala in pa ker je bila začetna črka krstnega imena njegove matere. Dve črki K sta bili pa še bolj včasih takor ena, a ostale tri črke je lahko dopolnil.

Pozneje ga je prosil Edison, če bi mu mogel izdelati prozoren film, ki bi se dal porabititi pri novem Edisonovem izumu, kinetoscopu. Edison je pa v filmskega aparata. Pet let sta delala slavnata včetinja skupaj in končno sta dosegla svoj cilj. Eastman je pa dosegel še drugi cilj, postal je bogat. Bil je večkratni milijonar, obenem pa velik lantrap. V dobrodelne namene je dal 17 milijonov funtov sterlingov večino na mihne, da nihče ni vedel, odkod ta denar. Med svetovno vojno je bogato obdaroval bolnice in njegova mati brezskrbno živeti. Edison je podpisala 1.700.000 funtov sterlingov vojnega posojila Angliji in zavezništvom.

Šaljapinov zvočni film

Iz Londona poročajo, da priprave za prvi Šaljapinov zvočni film »Don Quichot« hitro napredujejo. Film bo izdelan v Ealingu z eksterjeri v južni Franciji ali severni Španiji. Eksterjeri se spravijo na platno najprej, potem bo pa delo odgodeno, dokler Šaljapin ne izpolni svojih obveznosti napram pariški Operi.

Sredi julija prispe slavnii pevec v Anglijo in takrat izdeloval interjere njegovega filma v ateljejih Associated Radio Pictures. Film bo izdelan do konca avgusta in bo neposredno adaptacija Cervantove novele. Znani francoski pisatelj Paul Morand je baš dovršil francosko verzijo libreta. John Farrow pa pripravlja angleško verzijo. Farrow odpotevajo še ta teden v Pariz, da se dogovori s Šaljapinom, ki je prispev v petek.

Mož in žena pričakujeta drug od drugega mnogo več, kot si lahko nudita. Nudita si pa to, česar nista nikoli pričakovala drug od drugega.

PLACILNA NATAKARICA
zmožna kavčje, slovenskega in nemškega jezika. Nastop službe s 1. aprila 1932. Pismene ponudbe s sliko poslati: Hibler, Gornja Radgona. 1249

BUKOVO OGLJE
suho, vilano, več vagonov prodam tudi v malih količinah. Narodila na naslov: Poštni predel št. 4, Sv. Peter v Savinjski dolini. 1248

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah za odgovor znamkoi! — Na vprašanja brez znamke ne odgovaramo! — Najmanjši oglas: Din 5 —

ENOSOBNO STANOVANJE
Isto, oddam takoj. Spodnja Šiška, Kamniška ulica 283. 1247

DIN 125.
1 m² zaganj bukovih drv prima kakovosti nude — Velepič, Sv. Jerneja cesta 25. — Telefon 2708. 23/T

92.000.— DIN HISA (VILA)
sobe s pritlikinami in kletjo zgradi stavbna družba »Jugograde«. — Informacije: Ing. Pust, Streliška ulica 33. 34/T

N. eneži nakup!
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 22/T

ČEVLJI
N A O B R O K E
»TEMPO«, Gledališka ulica 4 (nasproti opere) 19/T

POHISTVO
Kdor si želi nabaviti moderno pohištvo, solidno izdelano po zmatno nizkih cenah, naj si vsakdo ogleda pred nakupom zalogo pri: Matija Andlović, Komenskega ulica 34. 1246

KOREPETITORICO
za privatni izpit iz učilnih snovi sedmega razreda gimnazije — išče kandidatinja. — Ponude s pogoji na upravo »Slov. Narod« pod šifro D. R. 1245

PRISTEN MED
zajamčen pitanec, ajvod in cvetlični — večjo količino — ima naprodaj cebelar Bernik Franc, Glinice, Cesta VI št. 1. 1244

RESTAVRACIJA-KAVARNA
»LJUBLJANA« KRK, OTOK KRK

Izmed najlepših kopališč na otoku Krku in s peščenim kopališčem brez blata ter romantiko nadkriluje marsikatero svetovno kopališče. — Restavracija »LjUBLJANA« je edino slovensko podjetje na tem otoku. Slovenska kuhinja, strogo solidna postrežba. Penzion z vsemi takšnimi odstojanji. — Za osebo na dan. — Sezona se prične s 25. marcem in traja do 31. septembra.

Za številni obisk se priporoča Uprava »LjUBLJANA«. Brzovaj: »LjUBLJANA«, Krk, otok Krk. 38/T

KLAVIRJI<br